ПРАКТИКА ЯК ПРОСТІР ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КОГНІТИВНОГО МИСЛЕННЯ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Роговська Є. В.
викладач кафедри мистецької освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна
Федорченко В.К.
викладач кафедри мистецької освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна

Практика в системі вищої музичної освіти є обов’язковим компонентом підготовки майбутніх артистів, викладачів та керівників творчих колективів. Вона поєднує теоретичні знання з реальними вимогами художньо-виконавської організаційної та педагогічної діяльності.

Практика є активним живим середовищем, де абстрактні знання перетворюються на реальні ментальні структури. Через взаємодію з об'єктивним світом мистецтва і культури бакалавр музичного мистецтва вибудовує внутрішні когнітивні схеми, перевіряє гіпотези та розвиває гнучкість і критичність мислення. У когнітивній психології мислення розглядається як процес формування нової уявної репрезентації. Цей процес містить перетворення інформації під час складної взаємодії уявних атрибутів судження, абстрагування, міркування, уяви й вирішення завдань [1].

Наскрізна програма практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань В5 Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальності В5 Музичне мистецтво освітньої програми Музичне мистецтво у Житомирнському державному університеті імені Івана Франка містить такі її види, як: навчальна практика з мистецько-організаційної діяльності (2, 3 семестри), навчальна практика (концертно-виконавська) (4, 5 семестри),

виробнича музично-педагогічна практика у закладах мистецької освіти (7 семестр), виробнича практика в закладах культури і мистецтва (8 семестр).

Вважаємо, що навчальна практика з мистецько-організаційної діяльності та навчальна концертно-виконавська практика є визначальним часом усвідомлення майбутніми фахівцями взаємозв'язків та взаємозалежностей між теорією та практикою мистецько-культурної діяльності.

Мета навчальної практики з мистецько-організаційної діяльності полягає в опануванні здобувачами навичками організаційної роботи та проведенні мистецьких заходів. Основними завданнями практики є: 1) набуття здобувачами практичного досвіду у підготовчому, корекційному та основному етапі проведення мистецьких заходів; 2) набуття досвіду естетичної оцінки творів мистецтва, явищ сучасності та довкілля (зокрема медіаконтенту та інтернет-простору); критичної оцінки впливу мистецтва та інформаційного простору на формування особистих та суспільних цінностей; усвідомлення зв'язків між мистецтвом та соціо-культурним середовищами; мистецтвом різних народів; 3) набуття досвіду складання сценарного плану, організації репетицій, подолання технічних проблем.

Зміст навчальної практики з мистецько-організаційної діяльності складається з 6 етапів, на кожному з яких студенти мають розв'язати конкретні завдання. Так, на *концептуально-ідейному етапі* потрібно окреслити загальну концепцію мистецького заходу: визначити мету та завдання події; вибрати формат (концерт, фестиваль, конкурс, виставка, перформанс тощо); окреслити цільову аудиторію; розробити творчу концепцію, тематику та художній задум; визначити масштаб і часові рамки заходу. Завданнями *планувально-організаційного етапу* є: складання календарного плану підготовки; формування команди організаторів і розподіл обов'язків; розробка кошторису (за потреби); визначення місця, часу, дати проведення; узгодження з адміністрацією; вирішення організаційних питань. *Творчо-підготовчий етап* містить такі завдання, як: формування програми та сценарного плану; добір учасників, колективів, виконавців; організація репетиційного процесу;

створення сценографії, костюмів, візуального оформлення; підготовка музичного, світлового та мультимедійного супроводу. *Технічний та інформаційно промоційний* етап спрямований на практичну реалізацію задуму: оформлення сцени, підготовку звукового та світлового обладнання; технічні прогони та генеральна репетиція; розробку рекламної стратегії; створення афіш, анонсів, інформаційну кампанію в мережах; підготовку дипломів та призів (для фестивалю). Етап *проведення мистецького заходу* передбачає реалізацію сценарію відповідно до задуму; координацію роботи всіх служб і учасників; оперативне вирішення непередбачених ситуацій; комунікацію з публікою та підготовку матеріалів для висвітлення заходу у соціальних мережах. *Підсумково-аналітичний* етап – це завершальний етап оцінювання результатів, завданнями якого є: аналіз рівня реалізації мети та завдань; фінансовий звіт і підбиття підсумків; збір відгуків учасників і глядачів; підготовка звітних матеріалів; визначення перспектив і рекомендацій для майбутніх заходів [2, с. 10].

Головною базою для проходження навчальної практики з мистецько-організаційної діяльності для здобувачів І курсу є Відкритий фестиваль студентської творчості «Студентська ліра імені Володимира Шинкарука», який було започатковано у навчально-науковому інституті педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка в 2012 році поетом, композитором, бардом і педагогом, заслуженим працівником культури України, почесним громадянином Житомира Володимиром Шинкаруком. Після смерті митця у 2014 році, естафету проведення заходу взяла на себе Ірина Шинкарук - співачка, поетеса, народна артистка України, президент фестивалю «Пісенний Спас».

Студенти ІІ курсу проходять навчальну практику з мистецько-організаційної діяльності в рамках традиційного заходу кафедри мистецької освіти «Вечір музики». Важливим елементом роботи практикантів є написання інформаційного тексту для ведучих, оскільки специфіка мистецького заходу вимагає пошук і представлення слухачам цікавої інформації про історію створення твору, життя та творчість композитора або поета тощо.

Метою навчальної концертно-виконавської практики є набуття здобувачами основних практичних навичок концертних виступів та сценічної поведінки, необхідних для майбутньої роботи на сцені в якості артистів-вокалістів, артистів-інструменталістів, артистів хорових колективів. Основними завданнями навчальної практики (концертно-виконавської) є: 1) ознайомлення з репетиційним процесом та підготовкою до виступів на сцені (вистава, концерт) у професійних творчих колективах; 2) формування виконавських сценічних навичок вміння триматися на сцені, подолання зайвого хвилювання, технічних проблем, виховання навичок емоційного самоконтролю, волі та прагнення до прилюдного виступу: 3) формування концертного репертуару здобувача (камерна, оперна, сучасна музика); 4) формування у здобувачів художнього мислення.

Проходження концертно-виконавської практики передбачає як індивідуальну роботу, так і роботу в колективі. Продемонструвати особистий рівень виконавської майстерності, сформованість виконавської культури та надбання навичок культури спілкування з глядачем здобувачі можуть під час концертних виступів як в Житомирському державному університеті, так і міських та обласних мистецько-культурних заходів. Серед таких назвемо Відкритий міжвузівський фестиваль студентської творчості «Листопад-Fest». Присвячений міжнародному дню студента, «Листопад-Fest» масштабувався із маленького фестивалю, що проходив на філологічному факультеті до міжвузівського фестивалю. Він проводиться щорічно з 2005 року і об’єднує не лише факультети ЖДУ, а й учасників з інших університетів України.

Отже, у підсумку зазначимо, що проходження здобувачами вищої освіти навчальної практики з мистецько-організаційної діяльності та концертно-виконавська практика становить підгрунтя для їхнього подальшого становлення як фахівців, випробовування у вмінні розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері мистецько-організаційної та концертно-виконавської діяльності. У цьому складному і багатогранному процесі, який поєднує творчість, управління, педагогіку та соціальну роботу, традиційні

іміджеві заходи Житомирського державного університету імені Івана Франка, відіграють ключову роль.

Література:

1. Психологія мислення : підручник / [І. Д. Пасічник, Р. В. Каламаж, О. В. Матласевич, У. І. Нікітчук та ін.]; за ред. І. Д. Пасічника. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. 560 с.
2. Методичні рекомендації до проведення й проходження навчальної практики з мистецько-організаційної діяльності для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань В5 Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальності В5 Музичне мистецтво освітньої програми Музичне мистецтво / уклад. Н.С. Борисенко, Є.В. Роговська. Житомир: Вид во ЖДУ ім. І. Франка, 2026. 53 с.